

Okresný súd Bratislava III
Nám. Biely Kríž 7
836 07 Bratislava III

Sp. zn.: 44C/55/2019

V Bratislave, dňa 12.10.2022

Žalobca: RNDr. Emil Páleš, Csc.
nar. 24. januára 1966
trvale bytom Koreničova 11, 811 03 Bratislava
občan SR

Žalovaný: N Press, s.r.o.
so sídlom Jarošova 1, 831 03 Bratislava
IČO: 46 887 491
zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I
oddiel Sro, vložka č. 85392/B

POSUDOK PROF. JANA BOUZEKA - DODATOČNÝ DÔKAZ Č. 13

Dvojmo, 4 strany, bez príloh

Prikladám kladný posudok Prof. Bouzeka na prvé vydanie mojej knihy "Angelológia dejín" z roku 2002. Prof. PhDr. Jan Bouzek, DrSc bol v rokoch 1993-2012 riaditeľom a zástupcom riaditeľa Ústavu klasickej archeológie Karlovej univerzity v Prahe. Bol hosťujúcim profesorom na mnohých univerzitách vo svete a členom Učenej spoločnosti Českej republiky, ktorá združuje najvýznamnejších vedcov zo všetkých odborov.

Prof. Bouzek poznal, čítal a podporoval moju prácu. Vyjadruje sa k jej skutočnému obsahu – na rozdiel od mojich pseudo-posudzovateľov, ktorých doviedol žalovaný. Všetci štyria sa priznali, priamo v posudku či pri výsluchu, že moje články a knihy nečítali, nevideli, ba domnievali sa, že vôbec neexistujú, alebo si len domýšľali, čo "možno" obsahujú. Svojím priznaním sa sami diskvalifikovali z možnosti odborne ma posudzovať. Neposudzujú vôbec mňa, ale len domnelé názory, aké si sami dofantazírovali k úlomkom informácie z novín či televízie a aj tie tendenčne prekrútili.

Emil Páleš

Posudok na knihu

„Angelológia dejín. Paralelné a periodické javy v dejinách“ od Emila Páleša

Historici 20. storočia sa napospol vzdali myšlienky, že by v dejinách mohol pôsobiť nejaký metafyzický zákon, s výnimkou niektorých populárnych filozofií dejín ako u Oswalda Spenglera, ktoré sa však nikdy nepodarilo dokázať rigidnými vedeckými postupmi. Hoci táto myšlienka bola všeobecne prijímaná v minulosti až do 19. storočia, a rytmy v dejinnom dianí pozoroval tiež Arnold Toynbee a zdôraznil ich tiež švajčiarsky filozof Karl Jaspers.

Páleš sa zamerával na jednu z najstarších tradícií západnej náboženskej filozofie: že existuje sedem archanjelov (alebo bohov), ktorí sa cyklicky striedajú každých 354 aj každých 72 rokov ako duchovia času. Každý z nich vládne počas určitého časového obdobia a inšpiruje duchovnú atmosféru Zeme. Takáto viera bola známa stredovekej cirkvi (opát Trithemius) a dá sa vystopovať nazad až ku staroba-bylonským kňazom, ktorí na základe týchto rytmov zostavili posvätný kalendár.

Pálešova „Angelológia dejín“ zhŕňa výsledky dlhého výskumu na 660 bohato ilustrovaných stranách. Cieľom knihy je na empirickej báze potvrdiť alebo vyvrátiť hypotézu, že existuje sedem princípov (kedysi personifikovaných ako bohovia alebo archanjeli), ktoré sa v priebehu svetovej histórie pravidelne vracajú. Táto monografia je pokus o syntézu všetkých nám známych udalostí histórie aj prehistórie od kamennej doby až podnes. Pokúša sa zhrnúť dejiny umenia, vedy, filozofie, sociálneho a politického vývoja počas tisícročí z vtáčej perspektívy.

Páleš sa sústredil najmä na dva druhy javov:

1) *paralelizmy alebo synchronicity*: keď podobné javy – napr. umelecké štýly, nové objavy alebo myšlienky, náboženské kultúry, politické štruktúry alebo sociálne hnutia – sa objavia na dvoch, troch alebo viacerých miestach na svete v rovnakom čase nezávisle od seba; na tento druh javov upozornil už C. G. Jung.

2) *periodicity*: keď sa podobné dejinné javy periodicky vracajú v pravidelných časových vzorcoch alebo rytmoch.

Pálešovu prácu možno preto chápať aj ako príručku alebo atlas paralelných (synchronistických) a periodických (rytmických) javov v dejinách.

Centrálnym tvrdením autora je, že sedemnásobný rytmus v dejinách *skutočne* existuje. Navyše dátumy a obsah jednotlivých časových období zodpovedajú mytologickým charakteristikám siedmich archanjelov a dátumom pochádzajúcim z babylonskej tradície. Toto podľa autora platí v prvom rade ako empirický fakt. Z toho vyplýva, že náuka babylonských kňazov nemohla byť založená len na špekulácii, ale na starostlivom pozorovaní skutočnosti.

Ďalej autor navrhuje interpretovať možné príčinné pozadie tohto javu. Pretože mnohé synchronné javy sa nedajú vysvetliť len vzájomným fyzickým kontaktom medzi kultúrami, navrhuje uznať, že v kolektívnom nevedomí sa prejavuje podstaná cyklická zákonitosť, ktorá je zodpovedná za očividnú psychickú jednotu ľudstva. Každý zo siedmich archetypov (zodpovedajúci siedmym hlavným božstvám staroveku) je aktívny pravidelne každých 354 a tiež každých 72 rokov, čo možno navonok pozorovať na posunoch v hodnotovom systéme kultúr po celom svete.

V tomto smere sa Pálešova práca podobá na “Kultúrnu dynamiku” amerického sociológa Pitrima Sorokina, ktorý zistil opakované striedanie tzv. ideačnej a senzitivnej sústavy pravdy v dejinách západnej civilizácie.

Pálešova Angelológia je napísaná zároveň pre odborníkov *aj* pre laikov. Popri svojom vedeckom rozmere obsahuje aj poetický a náboženský rozmer. Všetky tri autor úmyselne rozvíja jeden vedľa druhého. Pretože náboženské a estetické konotácie, akokoľvek sú zaujímavé, spadajú mimo rámec čisto objektívneho vedeckého posúdenia, sústredíme sa v tomto posudku len na centrálné tvrdenie knihy. Dôležité je, že autor sformuloval hlavnú hypotézu takým spôsobom, že sa dá verifikovať alebo falzifikovať racionálnymi prostriedkami, a preto *patri* do rámca vedy.

Predovšetkým si musíme uvedomiť, že Páleš si nenárokujú iba samotný objav nového empirického *javu*, ale aspiruje aj na predchodcu novej, modifikovanej a rozšírenej vedeckej *metódy*. Nebolo by na mieste autorovi vyčítať, že prekročil niektoré zaužívané postupy súčasnej vedeckej metodológie a narušil niektoré doterajšie vo vede rozšírené predstavy. Je si toho dobre vedomý. Máme tu totiž do činenia s meta-vedeckým sporom dvoch vedeckých paradigiem (alebo epistém) v zmysle Kuhna.

Pálešovým filozofickým pozadím a zdrojom inšpirácie je platónsky idealizmus, namiesto materialistického atomizmu. V takom prípade nie je možné brať jednu z paradigiem za sudcu tej druhej. Čo sa dá spraviť pre posúdenie relatívnej hodnoty odlišnej paradigmy, je skúmať, do akej miery súhlasí s faktami, aká veľká je jej vysvetľujúca sila, vnútorná konzistencia a praktická užitočnosť. Alebo skúmať, či je nový prístup schopný systematicky vysvetliť nejaký druh javov, ktorý je v starej perspektíve nepochopiteľný. S touto obozretnosťou sa teraz pozrime na obsah Angelológie samotnej.

Čo sa týka faktografie, nedá sa veľa namietat. Predovšetkým preto, lebo autor nemá vôbec v úmysle protirečiť archeológom a historikom v tom, či sa nejaké historické udalosti odohrali alebo nie a aká je ich chronológia. V tomto smere sa autor spolieha na odborníkov a cieľavedome sa snaží vybudovať svoju filozofiu dejín len na tom druhu základných faktov, ktoré sú zhruba prijímané väčšinou vedeckej obce.

Pôvodný príspevok autora spočíva v novom spôsobe, akým vysvetľuje *význam* a *príčiny* udalostí, ktoré sú už známe. Jeho vysvetlenie obsahuje tiež pojem nefyzickej synchronistickej príčinnosti, ktorú možno systematicky demonštrovať na horeuvedených dvoch typoch paralelných a periodických javov.

Je pravda, že poznáme celý rad paralelných historických udalostí. Jedným z najznámejších takýchto javov je axiálna epocha Karla Jaspersa. V poslednom čase venovala paralelnému vývoju v rôznych častiach sveta pozornosť francúzska historická škola pod vedením Fernanda Braudela. Páleš sa pokúsil ukázať, že synchronicity nie sú zriedkavým a zanedbateľným, ale systematickým javom, a že ich možno v dejinách nájsť desiatky ak nie stovky.

Bolo zvykom tento druh javov prehliadať a brať ich ako náhodnú kuriozitu. Zostávali spravidla nevyvetlené, pretože materialistická paradigma vedy neumožňuje pracovať s nimi žiadnym racionálnym spôsobom. Historici zväčša vysvetľovali takéto javy *po častiach*, t.j. v každej jednotlivéj oblasti sveta miestnymi príčinami. Páleš poukazuje na to, že to necháva otázku ich synchronicity nezodpovedanú. Z toho ďalej vyplýva, ako hovorí autor, že zvyčajné vysvetlenia historikov sú neúplné, a že tu musí účinkovať ešte nejaký ďalší faktor, ktorý zasahuje svetovú psyché ako celok a pôsobí v pravidelných rytmoch. I keď je nefyzický a neviditeľný, jeho prítomnosť je zrejme nepriamo z jeho účinkov.

Pálešova hypotéza už spôsobila určitú kontraverziu medzi slovenskými vedcami. Hlavná námietka bola, či sa Páleš nedopustil subjektívneho predvýberu historických údajov, vyberajúc len tie, ktoré zapadajú do jeho schémy, a zanedbávajúc ostatné. Určité časti Pálešovej práce sa však zdajú byť nespochybniteľné.

Ide predovšetkým o rozsiahlu štúdiu revolučných indexov v dejinách Európy od Sorokina a podobnú štúdiu pre revolúcie v Číne od Leeho. Sorokinovu štúdiu navrhol Dr. Krupa, vedúci Kabinetu orientalistiky SAV, ako kontrolnú štúdiu. Potvrdila v mnohých ohľadoch Pálešove hypotézy.

Ďalšiu časť Pálešovej práce analyzoval nezávisle pomocou počítačovej analýzy Prof. Mikulecký, vedúci slovenský odborník na chronobiológiu. Týkala sa 500-ročného rytmu v dejinách gréckej, indickej a čínskej medicíny; grécko-rímskeho a čínskeho dejepisectva; arabskej, perzskej, čínskej a japonskej poézie. Údaje boli prevzaté od popredného amerického antropológa Kroebera.

Angelológia ako celok je pôsobivý pokus o syntézu prírodných a spoločenských vied, umenia a náboženstva. Hľadá ich najvyššie zjednocujúce princípy a syntetizuje čiastkové výsledky rôznych špeciálnych disciplín. V tomto zmysle sa dá najlepšie charakterizovať ako pokračovanie sofiológie ruského mysliteľa Vladimira Soloviova. Netýka sa len spoločenských vied ako je archeológia, dejiny, psychológia, filozofia, ale aj exaktných vied ako biológia, chémia, astronómia a pátra po ich spoločnom menovateli s najstaršími mýtmi a duchovnými tradíciami ľudstva.

Presahuje možnosti jediného experta aby posúdil takúto prácu vcelku. Napokon, synchronistické javy sú prijímané ako vec faktu v kvantovej fyzike od čias Einsteina. Nie je vylúčené, že by mohli existovať aj v histórii. V posledných desaťročiach výskum v chronobiológii potvrdil, že jedným z najdôležitejších časových zákonitostí v živých systémoch sú rytmy založené na čísle sedem.

Definitívne prijatie alebo odmietnutie Pálešovej hypotézy je otázkou budúcnosti. No za predpokladu, že ďalší a ďalší odborníci ju budú môcť naozaj potvrdiť, alebo aspoň niektoré jej časti, budeme môcť hovoriť naozaj o významnom diele. Diskusie o tejto knihe by mohli byť stimulujúce pre alternatívne spôsoby myslenia vo vede. Pretože slovenčina nie je svetový jazyk, je potrebné doporučiť preklady: pokiaľ viem, žiadna porovnateľná práca vo svete nebola napísaná.

Praha, 29. apríla 2002

Prof. Dr. Jan Bouzek, DrSc.

Ústav klasickej archeológie

Karlova Univerzita

Celetná 20

CZ-110 00 Praha 1

tel.: ..4202/24491 407,8,9

fax.: ..4202/24228256

d.: Bilkova 6, CZ-110 00 Praha 1